

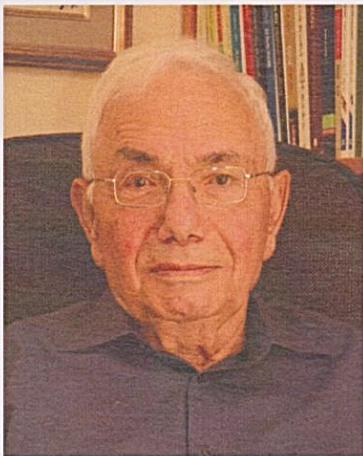

תנועת
אומ"ץ

אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי

אות הוקרה

אליהו מצא שופט העל

צלם: תמיר קרול

השופט העליון בדימוס, אליהו מצא, נחשב אחד מעמודי התווך של בית המשפט העליון לדורותיו וכמי שהשפיע לאורך השנים בפסיקותיו הייחודיות על דמות החברה הישראלית. רבים מפסקי הדין שכתב מצא חוללו שינויים חברתיים מרחיקי לכת בכל תחומי המשפט.

השופט מצא השפיע גם בחברותו בוועדות ציבוריות שונות, בראשן ועדת הבחירות המרכזית. רוב חייו כיהן כשופט בישראל, 141 שנה שפט בבית המשפט העליון, והיה אף סגן-נשיא ביהמ"ש העליון.

בין השאר כיהן מצא כחבר הוועדה לבחירת שופטים, ולימד במכון להשתלמות שופטים ובמכון להשתלמות פרקליטים ויועצים משפטיים. במשך שנים שימש ראש התוכנית 'שכר מצווה' של לשכת עורכי הדין. כיום הוא ממשיך להתנדב בשירות הציבור בתוקף תפקידיו כנשיא העמותה למשפט ציבורי ונשיא עמותת ליל"ך (לחיות ולמות בכבוד).

השופט מצא קבע שורה של הלכות משפטיות שנועדו לחזק את טוהר המידות במדינה. ההלכה החשובה ביותר שפסק השופט מצא בתחום זה הייתה בפרשות של דרעי ופנחסי לפני יותר מעשרים שנה. השופט מצא קבע לראשונה כי שר או סגן שר שהוגש נגדם כתב אישום, יועברו מכהונתם מיד בהגשת כתב האישום. זאת במקום ההלכה הקודמת שהם יפוטרו רק לאחר הרשעה בדין. פסיקה זו ראויה להיחשב ציון דרך היסטורי במאבק בשחיתות ובהעלאת רף ההרתעה לנבחר ציבור ששוקלים לשלוח ידם בקופה הציבורית.

ראוי לציין גם שהשופט מצא קידם את מערכת המשפט בתחום השוויון לנשים. הוא פסק להבטיח ייצוג הולם לנשים בדירקטוריונים של חברות ציבוריות. הוא פרץ את הדרך לנשים גם בפסק הדין שלו הקרוי על שם אליס מילר, שלא רק היא נתקבלה לקורס טייס בחיל האוויר, אלא יובטחו זכויות יסוד של נשים בכל מקום עבודה בארץ. מצא גם חידש תקדים בתחום זכויות האסיר וחופש הביטוי, בפסיקתו לאשר לאסיר לפרסם טור אישי בעיתון.

השופט מצא עסק גם בפרשות שחיתות שלטוניות.

הבולטת שבהן הייתה "פרשת עמדי". במקרה זה אישר מצא את החלטת הפרקליטות לא להגיש תביעה נגד הזוג נתניהו בגלל קושי בראיות, ולא בגלל שהוכח ניקיון הכפיים שלהם.

ראוי לציין גם את פסק דינו בתיק של מנכ"ל משרד ראש הממשלה לשעבר שמעון שבס, בו חידש השופט מצא תקדים משפטי בתחום של הפרת אמונים.

כאשר מדובר בנושאי שוחד וטוהר מידות, הקפיד השופט מצא אף על פרשות שהתרחשו במערכת אכיפת החוק בכלל ובין כותלי בתי המשפט בפרט.

לא בכדי הגדיר בשעתו נשיא בית המשפט העליון, אהרון ברק, את השופט אליהו מצא "דמות מופת של שופט בישראל. המודל שלאורו עלינו לחנך את שופטינו".

בהקשר לכך כדאי לציין שבאולמו של השופט מצא בבית המשפט העליון הייתה שמירה קפדנית על זכויות הנאשמים. תכונותיו הבולטות הן הגינות ויושרה, עם שימת לב לכל פרט.

על פסיקותיו לעקירת נגע השחיתות השלטונית ולמען טוהר המידות במדינה, על תרומתו הרבה לקביעת נורמות מוסריות בחברה הישראלית, ועל החותם המקצועי והערכי שהוא משאיר כשופט בערכאות השיפוטיות השונות, החליטה ועדת האות, פה אחד, להעניק לשופט (בדימוס) אליהו מצא את אות אומ"ץ לשנת 2015.